

DE TRIBUNE

Redactieadres:
D. J. WIJNKOOP, Ringkade 41
Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres:
J. C. CETON, Wijtenbachstraat 13
Amsterdam.

VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd.
Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 ct.

Advertentiën per regel 15 cent. Bij abonnementen speciaal tarief.

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

INHOUD: Kerstnacht. — De parlementaire verhoudingen. — Polderjongens. — Uit het Buitenland: Engeland, Frankrijk. — Uit de Vakbeweging: Revisionisme en Marxisme. — Herstemmingstaktiek. II. (Slot). — Parlementaire Kronic: Staatsbegroting. — Twentsche propaganda. — In Memoriam. — Wieden in eigen tuintje. — Van de Afdelingen. — Korrespondentie.

Van de Administratie.

De postkwitanties worden 1 Januari verzonden.
Wie vooraf willen betalen, zenden het bedrag (f 0.40) voordien per postwissel.

Kerstnacht.

Weer klinken de Kerstklokken door het land. Weer zingen de vromen in hun kerken het vrede op aarde en den menschen een welbehagen; en hooren vol wijding de preek aan, die van de blijde boodschap verhaalt, die aan alle menschen zonder onderscheid, daar zij voor God gelijk zijn, verlossing brengt. Maar tegelijk zien zij het rustig aan, hoe vlak naast ze hun medemenschen in ellende en nood omkomen, door honger en vervuiling te gronde gaan, hoe 's menschen waardigheid met voeten getreden, en de mensch, het kind Gods, minder geacht wordt dan een stuk vee, geringer dan een levenloos voorwerp. Zonder er de hand tegen uit te steken laten ze toe, dat het kapitalisme met moordende wapens heele volksstammen vernietigt, en ieder oogenblik de beschaafde wereld met een massale moord bedreigt. De Kerstboodschap is een leugen; niet verlossing maar onderdrukking is de werkelijkheid. Niet gelijkheid, maar de sterkste ongelijkheid; niet welgevallen den menschen, maar uitbuiting der menschen, zoo is de werkelijkheid.

In den grond der zaak ligt daarin ook geen tegenspraak. Het Christendom wilde geen werkelijke bevrijding der menschen. Wie dit in het Christendom zoekt, moet wel bedrogen uitkomen. Niet op aarde, niet in de werkelijke wereld zou het den menschen een welgevallen zijn. Neen, eerst in het hiernamaals kon het christelijk ideaal verwezenlijkt worden. Zijn rijk is niet van deze wereld. Hier op aarde zou alles bij het oude blijven. Aan de uitbuiting en de onderdrukking van den eenen menschen door den anderen, aan het lijden en de nood der onderdrukten zou niet geraakt worden. Het werd en wordt den belijders des Christendoms juist als plicht opgelegd, dit alles geduldig te dragen. Want slechts door alle drang naar verbetering van hun aardsch bestaan terug te dringen, zullen zij de eeuwige, hemelsche gelukzaligheid deelachtig worden. Dat geldt niet alleen voor de tegenwoordige onderdrukking van de arbeiders door het kapitalisme, voor welks verdediging de predikers van het Christendom hun krachten geven; het geldt evenzeer voor de oude slavernij.

Weliswaar beproeft de Kerk uit het feit, dat zij tezelfder tijd opkwam, als de oude slavernij door de economische ontwikkeling te gronde ging, zich met te wijzen op haar leer van de gelijkheid der menschen, de verdienste aan te matigen, dat het Christendom de heidense slavernij zou hebben afgeschaft. Maar dit is in tegenspraak met de historische feiten. De vroomste en heiligste Kerkvaders hebben de slavernij uitdrukkelijk erkend, zonder voor de afschaffing

ervan hun stem te verheffen. Kerkelijke instellingen en waardigheidsbekleeders waren zelf slavenbezitters. Zij verontschuldigen de slavernij als een gevolg van de zonde, die den menschen tot boete en beproeving zou zijn opgelegd, om ze tot het eeuwige heil voor te bereiden. »Wat bedroeft ge u over de slavernij van uw lichaam?» schreef Gregorius van Nyssa. «Gij zijt meester van uw hartstochten; hij (uw meester) is slaaf van lusten, die gij hebt overwonnen.» Slavernij in deze wereld is slechts een naam, maar voor God zijn allen gelijk. Moet de rechtvaardige, zoo zei Augustinus, ook al in deze wereld in onwaardige toestand vertoeven, dan moet hij dat geduldig dragen, want des te meer wacht hem na dit leven een eeuwigdurend geluk. Dus precies zooals de Kerk tegenwoordig tot de arbeiders spreekt, zoo sprak ze toen tot de slaven. Weest tevreden; staat niet op tegen de slavernij, maar ziet dat ge ugeestelijk vrij maakt.

Men behoeft uit het feit dat het Christendom de slavernij toeliet, geen bijzonder verwijt tegen de Kerk te richten. Want tegen den zin van het welgevallen voor alle menschen is de oude slavernij nauwelijks grooter vergrijp dan het tegenwoordige kapitalisme. Men kan in opstand komen tegen een eigendomsvorm waarbij de mensch als een levenloos ding in het bezit van andere menschen kan zijn. Maar opstand is niet minder op zijn plaats tegen een eigendomsstelsel, waarbij de mensch, hoewel juridisch vrij, slechts als een voorwerp van uitbuiting, slechts als een goudmachine geldt, welks menselijke neigingen en hartstochten, welks honger naar cultuur en streven, naar vrije ontplooiing van zijn geest niet tot hun recht kunnen komen. De tegenwoordige kapitalistische maatschappelijke orde is een even groote hoon op de woorden van de Kerstboodschap als de oude slavernij.

Staat dus het Christendom, zoowel in zijn abstrakt ideaal als in zijn praktische houding op dezelfde wijze tegenover beide produktiewijzen, zoowel tegen de oude als tegen de nieuwe, toch is zijn stelling in de maatschappij tegelijk grondig veranderd. Juist omdat de rol van het Christendom toenmaals dezelfde was als nu, juist daarom is zijn beteekenis tegenwoordig de omgekeerde van vroeger. Toen kwam het als jonge, nieuwe kracht op; thans gaat het, afgetakeld en onwaardig, hoe langer hoe meer neer. Het kwam op, toen het in overeenstemming was met de materiële ontwikkeling. Zoodra het in tegenstelling kwam tot die ontwikkeling, ving zijn ondergang aan.

Zoolang de arbeid onontwikkeld en onproductief was, kon er van een werkelijke, stoffelijke (materiële) bevrijding van de menschen geen sprake zijn. Nood, uitbuiting en onderdrukking daadwerkelijk opheffen, was toen onmogelijk. Het onbevredigd verlangen naar een betere wereld, dat zich in de woorden van de Kerstboodschap uitsprekt, kon slechts in de fantasie bevredigd worden, door het geloof aan een hiernamaals, waar alle verhoudingen omgekeerd waren, waar de ongelijkheid was opgeheven, waar de ellendigsten tot de hoogste eer werden verheven, en overvloed van genot heerschte. Zoo werd de verlossing tot een gedroomde verlossing in een bovennatuurlijke wereld. Daarin lag de macht van het Christendom, duizend jaren lang. Telkenmale, als eene klasse tevergeefs beproefde, zich uit de onderdrukking te bevrijden — tevergeefs, wijl de

materiële voorwaarden ontbraken — moest ze troost zoeken in de leer van verlossing in het hiernamaals, van haar nood een deugd maken, en zich sterker aan het christelijk geloof hechten.

Maar daarmede trad het Christendom tegelijk in tegenspraak tot zijn eigen ideaal. Juist omdat alle heil in het hiernamaals werd gezocht, moest het aardsche verwaarloosd worden. Wie slechts van een geheimzinnige wereld in het hiernamaals droomt, die veracht de tegenwoordige werkelijkheid, die probeert haar niet te verbeteren, die verzet zich zelfs tegen alle pogingen tot verbetering, omdat hij gelooft, dat daarmede het eeuwige heil in gevaar wordt gebracht. Zoo werd het Christendom zelf tot een beletsel voor de geestelijke ontwikkeling, tot iets dat de pogingen der menschen verlamde en hun zelfbewuste kracht brak. Dat hinderde niet, zoolang de stoffelijke voorwaarden tot overwinning van alle nood nog niet voorhanden waren. Maar zoodra deze zich ontwikkelden, geraakte het Christendom in tegenspraak met de materiële ontwikkeling van de wereld.

Eindelijk hebben zich thans nieuwe toestanden ontwikkeld. Eerst langzaam en in stilte groeide de fabriek, vervormde de arbeid zich, en ontwikkelde nieuwe krachten. Daarna rees al reusachtiger de moderne grootindustrie met haar machtige technische middelen op, en schiep in de loop van één eeuw zoo geweldige, nieuwe produktiekrachten, dat daarmede voor het eerst de mogelijkheid gegeven werd, voor het werkelijke verdwijnen van alle nood en alle ellende. En de volkeren hebben de roep van die nieuw gewekte reuzenkracht, die in hun machines en in hun wetenschap leeft, begrepen. Overal sluiten zij zich aaneen tot machtige organisaties, die den strijd tegen onderdrukking en uitbuiting, tegen de macht van onderdrukkers en heerschers opnemen, en hen ook zullen overwinnen. Dan zal op dezen vasten materiëlen grondslag de macht van de gemeenschappelijke arbeid over de natuur, geluk, overvloed en broederlijkheid heerschen. Vrede zal de aarde vervullen en den menschen een welgevallen worden. Wat het oude geloof niet kan brengen, dat zal de nieuwe wetenschap brengen. Wat het Christendom niet kon verwezenlijken en daarom in een gedroomd hiernamaals zocht, dat zal de Sociaaldemokratie verwezenlijken. En waar zal ze dan het Christendom vinden?

Zij vindt het, waar het steeds in de wereldgeschiedenis stond, als tegenstander van de werkelijke aardsche bevrijding. Het Christendom speelt dezelfde rol als steeds. Door zijn wijzen op het hiernamaals verduistert het de blik voor de werkelijkheid, drukt het de trotsche mannenkracht, die we voor den strijd nodig hebben, tot kruipende deemoed neer. Maar thans is deze rol niet meer in overeenstemming met de tijdsomstandigheden. Daar het zich stelt tegenover de economische ontwikkeling, die het Christendom eens in de hoogte bracht, zal het door die ontwikkeling verpletterd worden. Daar het zich tegen de opkomende massa aan de zijde van machtigen en uitbuiters stelt, zal het met hun macht tegrond gaan. En slechts diegenen onder zijn belijders, in wie het ideaal van de Kerstboodschap sterker leeft dan het dogmatisch geloof aan het hiernamaals, vindt de weg tot ons, met ons, de weg die naar de vrijheid voert.

De scharen die in de kerken te zamen komen, zijn

een stuk van de ondergaande wereld. Niet zij, die daar binnen bidden en zingen, maar wij die daar buiten strijden, zullen de Kerstboodschap tot werkelijkheid maken.

A. P.

De parlementaire verhoudingen.

Helder is de parlementaire toestand en daarmee tevens de politieke in 't land belicht door de stemming die de vorige week in de Tweede Kamer heeft plaats gevonden over een motie van den anti-revolutionnairen afgevaardigde Duijmaer van Twist, welke motie is aangenomen, tengevolge waarvan de minister van oorlog zijn ontslag heeft ingediend.

Het oppervlakkige Volk trekt uit de aanneming van die motie en de parlementaire-politieke gevolgen daarvan geen andere conclusie dan dat er weer eens uit blijkt, welk een hopelooze Janboel en verwarring het in onze legerinrichting is, een toestand, die belachelijk zou zijn, wanneer ze niet meebracht, dat het volk voor dien hopeloozen Janboel maar steeds stijgende lasten moet opbrengen.

Dat onze legerinrichting een en al verwarring is, behoeft men als sociaal-democraat echter uit dit crisisje waarachtig niet te leeren. Sinds het ministerie de Meester zaliger nagedachtenis, hebben reeds 4 ministers van oorlog hun nek gebroken over het onmogelijke probleem om met een legerinrichting als die is ingevoerd door de bestaande militiewet, tegelijk te voldoen aan ook maar de meest bescheiden eischen der beroeps-militairen ter weerbaarmaking van het land en aan den drang der klassen, die politiek den doorslag geven bij het huidige kiesrecht, namelijk de kleine boeren en burgers, de „democratische“ elementen m. a. w. van links en rechts, om vooral toch niet te veel uit te geven voor de militaire poppenkasterij.

Elke regering, hoe zij zich ook moge voordoen, of zij, zoals het kabinet de Meester steunt op de gecoaliseerde linkerzijde (de Arbeiderspartij inbegrepen) of zoals deze regering op de gecoaliseerde rechterzijde, moet tusschen die twee klippen op militair gebied trachten door te zeilen en, zoals men weet, tusschen Scylla en Charybdis is maar een nauwe passage, een passage, waar aan beide zijden de ondergang dreigt.

Een Janboel moet het dus in onze legerpolitiek blijven, gelijk het een Janboel geworden is, zolang de klassen der kleine burgerij en der boeren door het bestaande kiesrecht nog den overheerschenden politieken invloed bezitten, dien zij nu hebben, en deze klassen niet uit vrees voor de arbeidersbeweging zich volkomen overleveren aan de politieke leiding der groote bourgeoisie.

Zoolang m. a. w. het kiesrecht niet is gewijzigd op een manier, die de kleine burgerij en de boerenpolitiek benadeelt ten opzichte van den huidige toestand en zoolang de sociaaldemocratie, de revolutionnaire arbeidersbeweging zoo zwak is in ons land als heden ten dage, zoolang kan er geen orde, geen stabiliteit, geen vaste lijn in de militaire politiek der regering komen.

Wij behoeven er zeker niet bij te zeggen, dat een verandering van die politiek in de richting van de vaste lijn — en een andere is ondenkbaar — zeker geen voordeel voor de arbeidersklasse zou zijn, doch integendeel niets zou brengen dan verzwaring van de militaire lasten.

Zoover wat betreft de diepere oorzaken, die deze nieuwe „crisis aan Oorlog“, een crisis, welke zeker de meesten tamelijk onverwacht zal komen, hebben veroorzaakt. Het bewijs, dat het de parlementaire en politieke vertegenwoordigers der zoeven genoemde klassen zijn, kleine burgerij en kleine boeren, vinden wij reeds, wanneer wij nagaan, door wie deze minister van oorlog weer is over boord geworpen. Het gold hier geen partijstemming maar een eeu der vele oogenblikken, wanneer het klasse-karakter der parlementaire vertegenwoordigers zich doorzet. Tegen den minister, d. w. z. vóór de motie van den a. r. kapitein, die alreeds gedurende geruimen tijd oppositie had gevoerd tegen den minister, stemden 16 anti-revolutionnairen, 4 katholieken, 7 vrijzinnig-democraten, 6 Unie-liberalen en 3 vrije liberalen. Tegen de motie stemden daarentegen 2 anti-revolutionnairen (ministers), 10 katholieken, 8 Christelijk-historischen, 10 Unie-liberalen en één vrije liberaal. De Arbeiderspartij hield zich buiten stemming. In deze stemming komt natuurlijk het klassekarakter der partijen en der vertegenwoordigers niet zuiver uit. De drie vrije liberalen bv. stemden vóór de motie om geheel andere redenen dan de meeste voorstemmers. Eveneens geldt dit van sommige liberalen. Maar de minister viel ook niet over deze parlementariërs, maar over de anti-revolutionnairen, van wier woordvoerder, Duijmaer van Twist, de overzichtschrifter der N. R. Ct. opmerkt:

Er bestond inderdaad vóór den minister alle aanleiding om achter de bestrijding van een deel der rechterzijde alleronvriendschappelijkste bedoelingen te vermoeden. Stond b. v. de naam Duijmaer van Twist niet onder alle amendementen, die bedoelden te reageren op de nieuwe voorstellen van den minister (reorganisatie der bereden artillerie, enz. enz. . .) Had niet deze afgevaardigde voor enkele maanden op even felle als gezochte wijze den minister gedurende de gansche behandeling van een supplementaire begroeting bestookt?

Maar nog meer blijkt de politieke, d. w. z. de Klassebetekenis van deze parlementaire voorvallen, wanneer men ziet, dat achter dit alles de hand steekt van . . . den door de arbeiderspartij zoogenaamd politiek onmogelijk gemaakten, maar inderdaad nog altijd oppermachtigen anti-rev. leider Dr. Kuyper.

De felle aanvallen, ook onlangs weer op dezen nog

altijd machtigsten politicus, machtigst omdat hij de oppermachtige leider is der kleinburgerlijke partij, die het onmisbare bindmiddel is voor de coalitie der verschillende klassen en klasse-deelen ter rechterzijde, der kleinburgerlijke partij m. a. w. die het de rechtsche politiciërs eerst mogelijk maakt te regeeren even goed als ter linkerzijde de steun der vrijzinnige democratie en der Arbeiderspartij noodig zou zijn om Borgesius en zijn vrienden de regering weer mogelijk te maken, de felle aanvallen, vooral nu gedaan door den Unie-liberaal Patijn (bij de begroeting van buitenlandsche zaken) hebben de reële politieke macht van Kuyper, zoo weinig geschokt, dat hij opnieuw — voor de tweede maal — het ministerie der rechterzijde dwingt zijn koers in te slaan.

(Slot volgt).

v. R.

Polderjongens.

Er wordt tegenwoordig nogal met het vaderland geschermd, en niet enkel door klerikalen en liberalen, maar ook wel door „demokraten“ en „volksmenschent“. Het is niets nieuws om te zeggen, dat de kleine burgerij van de vaderlands-gedachte de draagster is, maar de groote bourgeoisie er het nut van trekt. Het is evenwel goed, weer eens in de officiële stukken gekonstateerd te zien, hoe vaderlands-lievend de groote burgerij wel is, als het op zaken doen aankomt, en vooral goed in den tegenwoordigen tijd, nu de Regeering een nationale heet, die voor den nationalen arbeid zal zorgen!

Uit het onderzoek dan van den Directeur-Generaal van den Arbeid over het leven der polderjongens (zie September-aflevering van het Maandschrift van het Centraal-Bureau voor de Statistiek) blijkt dat

„er te Sliedrecht ± 700 personen wonen, die dienst doen op baggermateriaal. Van deze werken er ± 200 over de grenzen. Laatstgenoemd cijfer is in vergelijking met de groote werken, die door Hollandsche ondernemers in het buitenland worden uitgevoerd, niet groot. Men moet hierbij in acht nemen, dat de lieden, die naar verre gewesten trekken zich zeer hoog laten betalen, tot f 50.— per week toe. Dit groote salaris moet dan nog vermeerderd worden met de kosten van heen- en terugreis, zoodat het te begrijpen is, dat de Nederlandsche aannemers trachten het vaderlandsche personeel tot een minimum te beperken.“

Het vaderlandsche personeel tot een minimum bepalen. Men ziet als de arbeiders van Rotterdam en omstreken, gelijk Spiekman eens mededeelde, spontaan de Juliana-feesten meevieren, dat ze daartoe eigenlijk weinig redenen kunnen hebben, want dat de vaderlandsliefde van hun bazen net daar ophoudt, waar het portemonnaiebelang begint. Het Vaderland is goed om de opdracht van het werk en de winst te krijgen voor de ondernemers; maar vaderlandsch personeel, ho maar, dat kost te veel.

Wat nu die hooge loonen beteekenen, kan men leeren uit den arbeid en het loon van de in Holland verblijvende werkmannen der baggermolens, die in het onderzoek aldus worden aangegeven: van f 6.— in de week voor jeugdige dekknechten tot f 20.— voor bazen toe. Maar voor den kost zorgen zij zelf. En, gaat de Directeur-Generaal van den Arbeid voort:

„Het hooge loon op de baggermolens wordt verdiend ten koste van somtijds aanmerkelijk lange werktijden. Wel verbieden de Algemeene Voorwaarden voor de aanneming en het onderhoud van werken onder het beheer van het departement van Waterstaat (welke, behalve op de Rijkswerken, ook van toepassing zijn op de meeste particuliere werken), dat er gewerkt worde op Zondagen en vóór zonsopgang en 2 uur na zonsopgang, terwijl deze voorwaarden tevens bepalen, dat eenzelfde arbeider niet langer dan 11 uren mag arbeiden, doch dit aantal wordt aldus opgevat, dat gedurende dien verboden tijd het eigenlijke werk, waarop toezicht gehouden wordt, moet bestaan. De reparatiën, en die zijn bij het intense werk der baggermolens, somtijds vele, moeten door het eigen personeel des nachts of des Zondags worden uitgevoerd. De bepaling, dat dezelfde werkmannen niet langer dan elf uur mogen werken, wordt eveneens eenigermate ontboden, door op een baggermolen of op een sleepboot één man extra te plaatsen. Theoretisch kan dan de arbeidsduur zoo geregeld worden, dat een arbeider niet langer werkt dan 11 uur. Telkenmale kan een der werklieden een paar uur onder het werk rust nemen. Dat deze echter op de in werking zijnde molens of bootjes maar een zeer betrekkelijke is, behoeft weinig toelichting.“

Ziehier dus in een officieel stuk gekonstateerd, hoe onder het oog van het Ministerie van Waterstaat door gebrek aan toezicht de voorwaarden voor den arbeidstijd, door de Regeering zelve gesteld, op schandelijke wijze worden overtreden. En nog wel bij zoo intens werk, als het werken op de baggermolens blijkt te zijn.

Er valt evenwel uit het leven der polderjongens nog meer te leeren, en wel omtrent de heiligheid van het familieleven, dat immers volgens onze klerikale en liberale bourgeois in onze maatschappij zoo hoog gehouden moet worden. Wat lezen we evenwel in het onderzoek van den Directeur-Generaal van den Arbeid?

„Putte (in Brabant) is een der plaatsen, waar het voortdurend gescheiden zijn van den man van het gezin het sterkst is. Verschillende (grondwerkers, pijnappelplukkers en houthakkers) komen per jaar slechts 4 dagen thuis, met Püttesche kermis (Juli). Dit geschiedt aldus reeds jaren achter elkaar. In een dergelijken toestand verkeeren zij, wier gezinnen te Hulst (in Zeeland) wonen.“

Intusschen vermaakt zich onze Christelijke Regeering met het ontwerpen van wetten tot bestrijding van de zedeloosheid!

En het resultaat van het gezwoeg der polderjongens? Beter dan de Directeur-Generaal kunnen wij het ook niet zeggen. Luisteren we dus naar hem:

„Gerust kan men zeggen, dat het overgrootste deel der rijswerkers, steenzetters en grondwerkers bij het werken in den vreedde niets kan overhouden, zelfs niet vóór den winter, om niet te spreken van het sparen voor ziekte of ouden dag. Zoo goed als alle tot deze categorieën behoorenden ten er zijn in Noord-Brabant, de

zuidelijke deelen van Zuid-Holland, Gelderland en Zeeland bijna 9000 van hen nagespeurd, met hun gezinnen dus wellicht een veertigduizend menschen alleen in die gewesten, want ook de ongetrouwden werken vaak voor gezinnen] moeten leven van de hand in de tand, zooals zeker in het algemeen de arbeider doet, doch zooals bij deze lieden onder bedenkelijke omstandigheden geschiedt.“

Die Directeur van den Arbeid, hij weet het: De arbeider in het algemeen moet leven van de hand in de tand en kan niets overhouden voor den winter, laat staan voor ziekte of voor den ouden dag. Willen de chefs van den Directeur daarmee eens rekening houden bij hun sociale wetgeving?!

Wp.

Uit het Buitenland.

Engeland. De verkiezingen zijn afgelopen en hebben, zooals wij hier reeds voor veertien dagen konden zeggen, geen merkbare verandering in den stand der partijen ten gevolge gehad. De eenigen, die iets gewonnen hebben zijn de Iersche nationalistën, die twee zetels veroverden op de andere Iersche fractie, welke terecht in de beloften der liberalen betreffende Ierlands zelfbestuur niet het blinde vertrouwen stelt dat de heeren Redmond c.s. voorgeven. Ook de Arbeiderspartij heeft per slot van rekening door haar nauw verbond met de liberalen nog een zetel meer ingenomen. Alles bij elkaar genomen is er echter geen verandering gekomen. De twee groote burgerlijke partijen hebben hun posities gehandhaafd, al zijn de liberalen in stemmen-aantal waarschijnlijk nog iets verzwakt.

Nu kan dus het spel opnieuw beginnen. D. w. z. de heeren Asquith en de andere werkelijke chefs der liberale partij, in even sterke mate afhankelijk van de Ieren en de Arbeiderspartij als na de vorige verkiezingen, zullen opnieuw in den een of anderen vorm aan 't onderhandelen gaan met de Unionisten en . . . van den strijd tegen 't Hoogerhuis zal weer zoo weinig terecht komen als de vorige maal.

De liberalen hebben ook op hun program dezen keer gezet wijzigingen in de plutocratische verkiezing van het Lagerhuis, m. a. w. een begin van democratisering van het eigenlijk gezegde huis der volksvertegenwoordigers. Maar alles wijst er reeds nu op, dat hoogstwaarschijnlijk die kleine doch belangrijke wijzigingen (betaling van de kosten der verkiezingen door den Staat en afschaffing van het meervoudig kiesrecht der rijken) niet gedurende deze wetgevende periode aan de orde zullen komen. En tekenend is het ook voor het democratisch willen dezer heeren, dat zij het, met een demagogisch doel door de Unionisten opgeworpen denkbeeld van een volksstemming, met alle mogelijke argumenten bestrijden. Dit doen o. a. de groote democraten Lloyd George en Churchill, die 260 sappig schelden kunnen op de doodvreters van aristocraten, — in de volksvergaderingen wel te verstaan.

Wat de toekomst der Arbeiderspartij betreft, het Osborne-vonnis blijft dreigend boven haar hoofd hangen en, aangezien Asquith nu nog meer dan te voren afhankelijk is van de Ieren, bestaat er geen enkele reden voor hem om in de slechte positie, waarin de partij der vakverenigingen nu staat, verandering te brengen.

Slechts van een versterking der socialistische actie buiten het Parlement is in de naaste toekomst eenig heil voor de Engelsche arbeiders te verwachten.

***

Frankrijk. Toen wij voorspelden, dat het ministerie van den ex-propagandist der algemeene werkstaking ondanks zijn overwinning in de debatten over de spoorwegstaking toch weldra zeer zwak zou blijken te staan, konden wij nog niet weten, dat dit al zoo spoedig het geval zou zijn.

Reeds nu zijn de burgerlijke kranten ook tot de conclusie gekomen, dat de heer Briand met zijn ministerie van huisknechts geen schitterende figuur heeft gemaakt bij de begrotingsdebatten.

Het was dan ook wel zoo gemakkelijk om met behulp van de reactionnairen van alle gading den sterken man te spelen en gesteund door de heele bourgeoisie de spoorwegmannen naar te knuppelen, dan het program te verwezenlijken, waarmee het nieuwe ministerie voor de kamer getreden is, namelijk wettelijke kneveling van de arbeiders.

Die taak, hoewel de ontwikkeling der Fransche politieke verhoudingen in die richting gaat, zal nog eerst heel wat regeeringen het leven kosten en hoogstwaarschijnlijk ook aan monsieur Briand.

De zwakke positie van het ministerie is ook weer gebleken bij de behandeling van de kwestie der wederaanstelling van de ontslagen spoorwegmannen, niet minder dan een goede drieduizend.

Het ligt in het belang der bourgeoisie zelf om den boog na de overwinning niet te strak te spannen, afgezien nog van 't belang van allerlei parlementariërs om zich als de genadige en welwillende heeren te vertoonen, door mede te werken aan 't herstel der ontslagenen, nu 't gevaar voor de orde voorbij is. Immers: het woeden der maatschappijen na de staking en 't ontslag van duizenden goede krachten wreekt zich, vooral bij den gedesorganiseerden staat van 't Fransche spoorwegwezen, nu door een ongelooflijke verwarring en regeleloosheid op de lijnen en in 't bedrijf. Van alle kanten klaagt de bourgeoisie zelf, de industriele vooral, over de ongelooftige toestanden, die er nu heerschen. De waren en de grondstoffen vooral worden niet vervoerd en verrotten

op de kaden. De grondstoffen voor de Oost-Fransche industriestrecken bestemd worden nu verzonden over Bremen in plaats van over Fransche havens, die zooveel dichter bij liggen. Op den Noorderspoorweg is 't een nog veel grooter janboel dan voor de staking.

De bourgeoisie — tenminste de elementen, die belang hebben bij de productie, niet natuurlijk de volkomen parasietische elementen, de geldwolven en hun aanhang — ziet dus, in, dat 't in haar eigen belang is, 't spoorwegpersoneel weer eenigszins te vriend te maken en 't niet tot 't uiterste te drijven.

En zoo heeft de Kamer dan ook een motie moeten aannemen, waarin aan Briand met de noodige reserves en uitzonderingen natuurlijk wordt opgedragen zooveel mogelijk ontslagen te herstellen. Het spreekt vanzelf, dat een motie om allen zonder uitzondering weer aan te stellen, gesteld door de socialistischen, werd verworpen met groote meerderheid. De bourgeoisie, zelfs wanneer zij gedwongen is in haar eigen belang terug te komen op een van haar misdaden, doet dit altijd nog weer op een geniepige en valsche wijze, teneinde den schrik er in te houden.

v. R.

Uit de Vakbeweging.

Revisionisme en Marxisme.

„Wat gaat mij dat eigenlijk aan?“ zal de vakvereinigingsman zich misschien afvragen, als hij onder deze rubriek den titel leest. Wat hebben we dan toch in de vakvereniging met dien twist tusschen de politieke partijen te maken. Laten wij trachten allen in 't bedrijf in onze organisatie te brengen. Laat ons werken voor meer loon en korter arbeidstijd, voor goede arbeidswetgeving, als 't kan. Maar blijf ons niet die taktische geschillen van het lijf. Ons doel in de vakorganisatie is niet omverwerping van de kapitalistische maatschappij. Wij trachten slechts binnen het raam dezer maatschappij te veroveren, wat we veroveren kunnen.

En wij moeten natuurlijk dit laatste toestemmen. De vakvereniging strijdt niet tegen het feit: dat de arbeidskracht een waar is, maar ze zoekt slechts die tot den hoogst mogelijken prijs te verkoopen.

Maar dit karakter van de vakvereniging is niet haar uitsluitend karakter. Er is ook nog een anderen kant aan. Want de vakvereniging voert zijn strijd tegen de ondernemers. En die ondernemers vormen te samen, dezelfde klasse, dezelfde bourgeoisie, die ook de staatsmacht beheerscht. En die klasse, die bourgeoisie wordt bestreden door hen, die den strijd voor het socialisme voeren.

Onze maatschappij, kameraden, ontwikkelt zich. Ware dit niet het geval, we zouden kunnen volstaan met die eene kant van het vakvereinigingswezen, die we zooveel slechts zagen. En de arbeiders in de vakverenigingen zouden als gelijkwaardige strijders komen te staan tegenover de georganiseerde ondernemers. Wanneer we echter slechts alleen erop letten, dat het kapitalisme naast tijden van drukken arbeid krisissen ontwikkelt, waarbij het kapitalisme geen schade lijdt, doch waarbij het dikwijls in staat is, het door vakverenigingen voordien veroverde te heroveren, dan zouden we 't reeds zien.

Van een rustig genieten der veroverde voordeelen is geen sprake. De ontwikkeling in de maatschappij bepaalt de taak van de vakvereniging. De werkelijkheid bepaalt haar taak en niet haar program. En die werkelijkheid maakt haar tot een orgaan der revolutie. Haar taak blijft niet beperkt tot 't zooveel mogelijk trachten te verhinderen, dat de uitbuiting door het kapitalisme van den arbeider toeneemt. Met de ontwikkeling der maatschappij ontwikkelt zich ook de taak van de vakvereniging.

De vakverenigingen vormen de natuurlijke organisatie van de arbeidersklasse. En haar beteekenis is vooral, dat ze ontwikkelen de proletarische discipline. Elke gewonnen, elke verloren staking maakt deze sterker. Elke gewonnen, elke verloren uitsluiting eveneens. De revolutionaire beteekenis van de vakbeweging is haar geweldige zedelijke opvoedingsarbeid, die den zwakken arbeider tot den overwinnaar van 't kapitalisme ontwikkelt.

Dat is de opvatting, kameraden, die 't Marxisme heeft van de vakbeweging.

Daarnaast staan twee andere. De eene is de onmarxistische, burgerlijke, revisionistische of reformistische, al naar ge wilt. Deze ziet slechts de strijd om de directe verbeteringen in den toestand van den arbeider, zonder haar verband met de groote revolutionaire bevrijdingskamp van 't proletariaat te begrijpen. De andere is de syndicalistische. Deze voelt wel de revolutionaire beteekenis van de vakbeweging. Bijna steeds ontwikkelt ze zich als tegenstelling tot de reformistische politiek van een socialistische partij, die het laat ontbreken aan een scherp voeren van den klassenstrijd, of een vaak niet innemen van het klassestandpunt bij den parlementairen strijd. Haar doel is niet de verovering der politieke macht, maar de heerschappij der arbeiders over de industrie. Directe actie, is haar wachtwoord. De verovering der staatsmacht door de algemeene werkstaking. Haar gebrek is dat ze voor de arbeiders, die zich bij haar aansluiten, een revolutionair denken vooropstelt, dat slechts een eindelijk resultaat van jarenlange praktijk kan zijn. Daarom blijft ze een kleine, misschien vurige groep, maar zonder veel maatschappelijke beteekenis.

Veel belangrijker in haar beteekenis voor de arbeidersbeweging is de revisionistische strooming. Het revisionisme vindt natuurlijkerwijs in de vakbeweging veel

gunstiger levensvoorwaarden dan in de politieke beweging. In den gewonen vakstrijd komen algemeene belangen maar zelden naar voren. Bovendien heeft de vakbeweging van haar beperkten strijd, die op den grondslag van den liberalen rechtsstaat staat, slechts noodig het volledig vrije verenigingsrecht; rechtsgelijkheid, enz. Haar politiek ideaal als vakvereniging is niet een andere maatschappij.

De revisionistische tendenzen van de vakbeweging zijn dus iets heel natuurlijks, en niet een verkeerde taktiek van personen. Dat lijkt slechts zoo, doordat met de ontwikkeling der groot-industrie en de groote ondernemersverenigingen, de strijd groter afmetingen aanneemt en de centralisatie noodig was. Daardoor hebben de leiders meer invloed op de beslissingen, de vrijheid tot staken van lokale groepen wordt al meer en meer beperkt. Daardoor lijkt het soms of de resultaten van den strijd afhankelijk zijn van de leiders.

Maar dezelfde werkelijkheid die dit revisionisme met zijn gevaren bracht, zal 't ook weer vernietigen. De maatschappij staat niet stil, ze ontwikkelt zich. De moderne ontwikkeling der industrie verzamelt massa's arbeiders in den dienst van enkelen. De illusie van den liberalen rechtsstaat verdwijnt daarmee. Reuzenstakingen worden politieke bewegingen. Iedere groote staking heeft iets van een kleine revolutie. Daarbij zijn de vakverenigingen genoodzaakt, niet slechts op de directe belangen te letten, doch ook op het groote politieke verband. Door 't groeien van 't proletariaat, zijn de heerschende klassen genoodzaakt, meer en meer de staatsmacht tot onderdrukking daarvan te gebruiken. Politieke en vakvereniging moeten daardoor meer gaan ineenvloeien. We leven thans nog in de parlementaire periode, de tijd waarin de parlementaire actie van 't proletariaat een buitengewone beteekenis heeft gehad en nog heeft voor zijn organisatie.

Doch een volgende periode nadert. Zichtbaar nog niet zoo sterk in ons land, doch wel in de groote industrie-staten. De vroegere langzame stijging tot macht ontwikkelt zich tot een strijd om de heerschappij. De massa-staking, niet als de actie van elken dag, niet als een revolutionaire gymnastiek, zooals de syndicalisten zich die vaak voorstellen, wordt langzamerhand een machtsmiddel in dien revolutionairen eindstrijd. Daarmee verdwijnt dan ook de schijnbare tegenstelling gedurende de parlementaire periode ontstaan tusschen politieke en vakbeweging. Dan treden de georganiseerde massa's naar voren, toegerust met 't klassebewustzijn, de discipline en de energie, in vroegeren strijd veroverd. Hun organisatie is de vakvereniging, hun politiek inzicht is het socialisme.

Daarom ook heeft de vakvereinigingsman te maken met: Marxisme en revisionisme. Daarom gaan hem die kwesties aan.

Daarom is onze vakorganisatie die van het N. V. V., ook al is deze revisionistisch. Zij zal zich, hoe langzaam ook, moeten ontwikkelen tot dien strijd om de macht u zooveel geschetst.

Maar daarom ook behoort elk vakvereinigingsman, die dit inzicht, thuis in de Soc. Dem. Partij, die daarvoor strijdt.

Herstemmingstaktiek.

II (Slot).

Nu is de zaak juist deze, dat zooals wij reeds uiteen gezet hebben, voor de Soc. Dem. Partij (S. D. P.) in Nederland in den kiesrechtstrijd niet te kiezen valt tusschen liberaal en klerikaal, omdat voorloopig beide juist een even groot kwaad zijn. Ware het anders, verklaarde een van beide richtingen zich voor onverzwaakt A. K., wij gaven zulk een liberaal of klerikaal „kwaad“ de voorkeur. Maar nu geen van beiden dat doen, mogen wij ze ook bij herstemmingen niet steunen. En te minder mogen wij dit in ons land doen, te minder mogen wij in Nederland de liberalen onverdiend de voorkeur geven boven de klerikalen, omdat sinds tal van jaren dit in ons land juist de taktiek is, waarmee de bourgeoisie de arbeidersklasse verdeelt en verzwakt: klerikaal te stellen tegenover liberaal en liberaal tegenover klerikaal. De Arbeiderspartij en de Sociaal-demokratie mag daaraan in Nederland in geen geval mede doen, tenzij het voor de gansche arbeiderspartij ten duidelijkste blijkt zou, dat wezenlijk, niet in woord maar in daad, de liberaal (met welke bedoeling dan ook) dingen doet, die voor het oogenblik onze machtsstrijd steunen. Als die dingen er zijn, dan moet *Het Volk* ze maar eens noemen. Wij kennen ze niet en de arbeidersklasse kent ze ook niet. Tot zoolang is het juist in Nederland bestendinging van de zwakheid der arbeidersklasse, op liberalen en vrijzinnig-demokraten een stem; uit te brengen.

Juist in Nederland. Daarmee verklaren we reeds, dat zoal het Duitsche geval stond, zooals *Het Volk* het wil doen voorkomen, het nog niet zoo maar oppervlakkig in Nederland mag worden nageaapt. Het Marxisme wil niet zeggen, zooals de revisionisten dat zoo gaarne voorstellen, na'perij van Duitschland. Het Marxisme beteekent een methode, waarmee we de maatschappij ontleden, de methode namelijk van de politiek te verklaren uit de economische werkelijkheid. Verklaren we de Hollandsche politiek uit de Hollandsche verhoudingen, dan komen we tot het resultaat, dat het Nederlandsche kapitalisme in een ideologische politieke antithese heeft gesteld liberale kapitalisten tegen klerikale kapitalisten, liberale kleine burgers tegen klerikale kleine burgers, om zoodoende de niet-klerikale arbeiders tegen de klerikale arbeiders te doen optrekken, en omgekeerd, dus om de arbeidersklasse te verdeelen, en tevens om de arbeiders van de politiek afkeerig te houden. Dat belet de kapitalisten niet om voor hun belangen te zorgen, maar het belet de arbeidersklasse 'om tot eenheid te komen. In Nederland kunnen wij die eenheid alleen aan de arbeiders brengen, kunnen wij die antithese alleen breken, door de kiesrechtstrijd in de eerste plaats tegen de te dien opzichte onbetrouwbare liberalen te voeren.

Maar het is ook een verkeerde voorstelling, het zelfs te doen voorkomen, alsof de *Voorwärts* de herstemmingstaktiek van *Het Volk* zou volgen. De *Voorwärts* zegt: over een herstemmings-overeenkomst met de links-liberalen, *Fortschrittliche Volkspartei*,

valt te praten. Van het Kommunistisch Manifest af, heeft de Sociaaldemokratie nog nooit iets anders gedaan, noch willen doen, dan voor zekere gevallen gebruik maken van de steun, die burgerlijke democratische groepen geven konden. Het gaat in Duitschland thans tegen de reaktie, die den Kiesrechtstrijd der arbeiders in Pruisen wil nekken met uitzonderingswetten. Dacht *Het Volk* soms, dat de *Vorwärts* steunde een partij, die uitzonderingswetten wilde, zooals de Hollandsche Arbeiderspartij (S. D. A. P.) de liberalen steunt, die algemeen geen onverzwaakt kiesrecht wil, zooals we reeds zoo vaak bewezen hebben? Zoo ja, dan kome *Het Volk* met de bewijzen. Als de *Vorwärts* terecht voor de herstemmingen in Duitschland in uitzicht stelt steun aan de *Fortschrittliche Volkspartei* dat is dit, omdat die „Volkspartei“, onder de indruk van de geweldige macht der Sociaaldemokratie, de staatsgreep van boven vrees. Het zou een aan het anarchisme ontleende taktiek zijn, die der „Volkspartei“ bij herstemming niet te steunen, omdat ze niet tegen het Kapitalisme zijn. Het is niet de taak van de Sociaaldemokratie het geweld van boven uit te lokken, in dit geval dus is het niet de taak van de Duitse Partij om het beetje burgerlijk verzet tegen dat geweld, bij de herstemmingen niet met alle macht te versterken. Van de Hollandsche liberalen en vrijzinnig-demokratie kan men op het oogenblik juist niet zeggen, dat zij onzen Kiesrechtstrijd versterken. Maar van de Duitse *Fortschrittliche Volkspartei* kan men op het oogenblik wel zeggen, dat zij *niet vrees voor de Sociaaldemokratie* het geweld van boven, de zoogenaamde wetten tegen den *Umsturz*, mee zullen trachten te keeren. Hier in Nederland ontziet de Arbeiderspartij de liberalen, daar volgt de Volkspartei in dit opzicht de Sociaaldemokratie. Daar verandert en verzacht de Sociaaldemokratie in niets haar taktiek voor die steun aan den *Fortschritt*; integendeel heeft zij te Maagdeburg haar optreden verscherpt, door het revisionisme achteruit te duwen. Hier is de revisionistische Arbeiders-Partij bang zelfs van scherper strijd te spreken, omdat zij de «demokraten» en hun „hervormingen“ wil ontzien. In het kort: hier richtte men zijn gansche leuze bij de verkiezingen in 1909 erop in, om zooveel mogelijk gelijk op te kunnen treden met de liberalen, en laat zijn kiesrechtstrijd in de steek om bij de herstemming de liberalen te kunnen steunen. Daar bestrijdt men juist de liberale huichelarij het allerscherpst, en steunt toch elk beetje «demokratie» bij de herstemmingen, als het voor het oogenblik met de sociaaldemokratie mee kan en wil werken, om de uitzonderingswetten tegen de Kiesrechtstrijders zooveel mogelijk tegen te gaan. Daar kiest men dus bij herstemming inderdaad het kleinste kwaad, terwijl men hier het liberale kwaad klein doet voorkomen, om het maar bij de herstemming te kunnen kiezen. Voor *Het Volk* is dit natuurlijk geen verschil. *Het Volk* wil geen «verklaring», geen verheldering. Maar voor de arbeidersklasse is het het groote verschil van doeltreffende of verwarrende, van: revolutionaire of revisionistische politiek. Wp.

Parlementaire Kroniek.

Staatsbegroting.

Het peil van het algemeen politiek debat van dit jaar wordt het best gekenschetst door het feit, dat de discussie voor het grootste deel beheerscht is door het vraagstuk van de verhooging van de loonen der lagere ambtenaren, noodig geworden door de algemeene prijsstijging der levensmiddelen. Nu mag de bovenmatig groote aan dit onderwerp bestede belangstelling verheugend zijn voor de betrokkenen en hun vakorganisaties; nu mag ook de eisch van loonsverhooging voor deze groepen een dringende noodzaak zijn; — het is niettemin volkomen duidelijk, dat de kwestie ten slotte slechts een groepsbelang betreft van zeer bescheiden afmetingen. En als zulk een zaak in het begrotingsdebat de voornaamste rol speelt, dan blijkt, dat in onze politiek nog steeds de windstilte heerscht, waarin allerlei soort van kliekheerschappij wegstiert. Voor de burgerlijke politiciers van de kleinste maat, die in zulke tijden de eerste viool kunnen spelen, is dat wel aangenaam. Voor hen is dat juist de goede atmosfeer, waarin ze om beurten aan het laadje zitten of vechten om er aan te komen; en als ze dan in de positie zijn doen ze natuurlijk geweldig democratisch, blazen alle denkbare kleinigheden die ze kunnen vinden, op, om er de tegenpartij mee lastig te vallen.

Men zou al dat gedoe kunnen voorbijgaan als voor het proletariaat en zijn strijd van heel weinig beteekenis, als niet in onze economisch en politiek achterlijke arbeidersklasse de sterke neiging bestond om zich iederen keer opnieuw door die democratische oppositie-kunsten in de luren te laten leggen, iederen keer weer die frazen ernstig te nemen, telkens de — bij voorkeur vrijzinnige oppositie te steunen, om dan natuurlijk als de heeren eenmaal aan het bewind zijn geholpen, voor de zooveelste maal met teleurstelling te merken, dat men bedrogen is uitgekomen. Wat natuurlijk het dubbele gevolg heeft, dat de beoogde hervormingen volstrekt niet worden bereikt, en dat groote groepen van arbeiders afkeerig worden van „de politiek“, en daarmee tevens aan den werkelijken politieken strijd der arbeidersklasse den rug toekeren.

Daarom moet de sociaal-democratie het in deze omstandigheden als een van haar belangrijkste opgaven beschouwen, die politieke manoeuvres van de bourgeoisie te doorkruisen, het onwezenlijke aan te toonen van de beuzelachtige kibbelarijen tusschen „rechts“ en „links“. Wel verre van dit te doen heeft Troelstra in deze begrotingsrede ook weer (gelijk hij in de laatste jaren steeds doet, maar nu meer dan vroeger) aan die kleine, politieke politiek braaf meegedaan. De prijsstijging van de levensmiddelen is ook door hem ongeveer uitsluitend aangevoerd ter motivering van de noodzakelijkheid der verhooging van de ambtenaarsloonen. Toch is er zeker moeilijk een onderwerp denkbaar, dat als leidmotief van een algemeene politieke beschouwing van een sociaal-democraat meer aanleiding zou kunnen geven tot een behandeling van breede proletarisch-standpunt. Is er iets wat in sterker mate de levensbelangen raakt, niet alleen van een kleine, weinig beteekende en slechts half-proletarische groep als de rijksambtenaren, maar van heel de arbeidersklasse? Is er iets

wat voor haar de onhoudbaarheid van het kapitalistische stelsel duidelijker demonstreert dan juist deze opstijging, die in enkele jaren eenvoudig te niet doet de financiële resultaten van een langdurig tijdperk van moeizame vakverenigingstrijd? De prijsstijging van bijna alle door arbeiders dagelijks verbruikte waren dwingt het proletariaat tot het besef, dat door vakstrijd alléén geen duurzame voordeelen te behalen zijn, die zijn positie in het kapitalisme zouden verbeteren, maar dat felle, onverzochte strijd tegen het kapitalisme in zijn geheel noodzakelijk is. In dien zin is de verslechtering van den toestand der arbeiders, die de algemeene duurte veroorzaakt, door de groote socialistische partijen in het buitenland omgezet in een rustelooze agitatie voor het socialisme.

In ons land heeft de S.D.A.P. het te druk met het volkspetitionnement, om aan dergelijke dingen te denken. Zij heeft de taak om deze internationale agitatie ook tot de Nederlandsche arbeiders te brengen, overgelaten aan de S.D.P., die naar de mate van haar krachten die taak volbrengt, door waar mogelijk over dit onderwerp tot de arbeiders te spreken in socialistischen zin. Maar in de Kamer is voor ons voorhands nog slechts plaats op de tribune, vanwaar het spreken verboden is. En de redenaar die in het Parlement zich als sociaal-democraat kwam aandienen, heeft over dit alles gezwegen. Het voordeel van deze wijze van behandeling is, dat de S.D.A.P. wellicht de stemmen, — niet de overtuiging — zal winnen van een aantal door eigen belang gedreven ambtenaren. Het nadeel, en van socialistisch oogpunt gezien is dit verre overwegend, is dat de bewustwording van het proletariaat vertraagd wordt.

Zoo is het begrotingsdebat beperkt gebleven tot een hakken van „links” op de coalitie van „rechts” en omgekeerd. Een voortzetting van de politiek der laatste jaren, waaraan alles ondergeschikt is en wordt gemaakt. Daarvoor heeft men de lintjes-historie van Kuyper gebruikt, die in zich zelf overigens van weinig beteekenis was. Daarvoor heeft men ook de veel meer beteekenende kwestie — v. Heeckeren gebruikt, het gerucht dat van Duitsche zijde op de Nederlandsche regering pressie is geoefend om met spoed eenige tientallen millioenen weg te gooien aan militaire uitgaven, die natuurlijk voor de verdediging van ons „Vaderland” niets helpen. Wij hebben verleden jaar reeds de gelegenheid gehad om in *De Tribune* te wijzen op het groote gewicht, dat deze zaak voor ons proletariaat heeft. Een gewicht dat volstrekt nog niet is af te meten aan de nu voor de „kustverdediging” gevraagde 46 millioenen gulden, maar dat tot in verre toekomst op de Nederlandsche arbeidersklasse mede den last zal leggen van den waanzinnigen bewapenings-wedstrijd. Deze kwestie heeft bovendien de strekking Nederland politiek en militair te maken tot een gewilligen bondgenoot van Duitschland tegenover Engeland; het is een der zetten op het diplomatieke schaakbord, waarmee de politieke tegenstelling dezer groote naties wordt verscherpt.

Deze zijde — uit proletarisch oogpunt alweer de eenig belangrijke — van de zaak heeft natuurlijk Hugenholz in zijn onbenullige rede geheel laten zwemmen. Hij heeft eenvoudig het terrein voorbereid voor den liberalen heer Patijn, die er weer een aanval uit smeedde tegen de Kuyper, dus tegen de rechtsche coalitie. Wat is nu van al die aanvallen en speldeprikken het resultaat? De heer Nolens (Katholiek) drukte het heel juist uit in deze woorden:

„Pogingen om uit elkaar te drijven — gelijk men beweert dat altijd gebeurt — heeft ook in dit geval juist ten gevolge, dat de „aaneensluiting” enger wordt en de coalitie hechter.”

En aan de andere zijde der anti-these gebeurt precies hetzelfde. De heer dr. Kuyper doet een aanval op de liberale coalitie, wat tot gevolg heeft, dat de erg democratische liberaal Patijn, de vermoedelijke toekomstige leider der ook-democratische Liberale Unie (die immers ook voor algemeen kiesrecht is), een dringend beroep doet op de oud-liberalen, om toch vooral niet te ver van de coalitie af te dwalen. Dit is dus het groote resultaat van dergelijke debatten: verscherping van de anti-these, dat is van de demagogische verdeeldheid in de arbeidersklasse.

Laat ons voor ditmaal eindigen met twee speciale punten naar voren te brengen. Het eene betreft de 10-uren-actie, waarvan S.D.A.P. en N.V.V. nog altijd aan de arbeiders probeeren wijs te maken dat zij zoo schitterend geslaagd is. Het tegendeel is ook nu weer duidelijk gebteken, toen de Katholieke leider Nolens zonder eenige tegenspraak van de z.g. Christelijke „Democraten” de door de Kamer aangenomen 10-urennotie om hals bracht.

Werpt dit een duidelijk licht op het karakter der Christelijke „Democratie”, zoo hebben wij op een ander moment de betrouwbaarheid der vrijzinnige „democratie” leeren kennen, toen de heer prof. Drucker sprak over 1903, en zei, dat dr. Kuyper op zijn dwangwetten niet zoo prat moest gaan, omdat „ieder die in zulke dagen een verantwoordelijkheid te dragen heeft” precies hetzelfde zou hebben gedaan. Niet zonder reden had even te voren dr. Kuyper gezegd, dat „wij anti-revolutionairen ons aan de overzijde nog het meest tot de vrijzinnig-democraten vinden aangetrokken.” Een reden te meer echter voor het proletariaat, om zich tot deze heeren wel het allerminst aangetrokken te vinden.

B. C.

Twentsche propaganda.

In de week van 20 tot 27 Nov. zou voor onze partij hier in Twente, op verschillende plaatsen, zooals Almelo, Hengelo, Enschede en Glanerbrug optreden onze partijgenoot de Visser van den Haag, over verschillende praktische en leerzame onderwerpen, welke daarom juist gekozen waren omdat over het onderwerp: S.D.P. of S.D.A.P. minstens al 3 à 4 vergaderingen gehouden waren, en dit daarom als genoegzaam bekend mocht beschouwd worden. Dat de beweging hier in Twente lauw was, dat wisten wij, doch wat erger is dan dat, dat zij bijna als dood moet beschouwd worden, dat wisten wij niet. Er zit geen fut, geen belangstelling, geen stuw- en strijdkracht hier in de massa, geen klassebewustheid, niets van dat alles. Men geeft alles over aan de leiders, ziet tegen hen op als tegen een vorst, loopt hen achterna en gehoorzaamt hen blindelings, tenminste dat doet het grootste gedeelte der arbeiders hier, en ziedaar de beweging in Twente.

Onze ervaringen in die bewuste week opgedaan, kunnen niet beter in woorden gebracht worden, dan de Twentsche leider der S.D.A.P. de heer Leeuwenburg dat in zijn lijfblad de Nieuwe Tijd doet. Luister maar:

„De S.D.P. onder leiding van Wijnkoop-Sijbrandy, *) zou Twente veroveren. L. de Visser uit den Haag zou den aanval leiden. Beef S.D.A.P. want dat is uw ondergang.

In zes vergaderingen zou de strijd beëcht worden en dan bleef er niets over van de S.D.A.P., niets, niets. En toen kwam t... In Almelo de vergadering niet doorgestaan uit gebrek aan belangstelling. Bij Voogd, Loncker — niet doorgestaan wegens gebrek aan belangstelling.

Bij Wesselink, Enschede, niet doorgestaan, wegens enz.

Te Glanerbrug alleen leden der S.D.A.P. tegenwoordig met dit succes, dat de afkeer tegen deze nieuwe partij levendiger is geworden dan ooit tevoren. In Hengelo, en in Enschede bij Heino — eenige, niet eens vele anarchisten op de vergadering, die zoo'n scheldpartij op de S.D.A.P. wel eens leuk vinden. De S.D.P. in Twente — kwam, zag en verdween.”

Ziedaar lezers, een bekentenis, gedaan door dezen arbeiders (mis)-leider Leeuwenburg, die te denken geeft. Geen belangstelling, niets van dat alles. Och, hij weet het — deze man kan er van mee praten, want hij moet zelf zoo dikwijls voor stoelen en tafels staan praten, hij mist ook zoo dikwijls de belangstelling, deze groote leider der S.D.A.P. alhier. Doch is het niet diep treurig dat zoo een man zijn lezers zoo brutaal inlicht. „De S.D.P. onder leiding van Wijnkoop-Sijbrandy (lees Wijnkoop-Sijbrandy) zou Twente veroveren.”

Leeuwenburg! *gij liegt*, Wijnkoop is niet alleen de leider der S.D.P., daar zijn ook anderen, dat weet *gij* ook.

De Visser zou den aanval leiden. *Gij liegt*, deze vergaderingen zijn gehouden op aandringen van ons leden hier in Twente, bijgevolg hadden wij ook de leiding.

Beef S.D.A.P. 't is uw ondergang, er blijft niets overreind van de S.D.A.P., niets... *Gij liegt* en *gij* smaalt alweer, waarde heer, want wij weten dat **door uw verderfelijke tactiek de eerste jaren een groot aantal arbeiders u na loopen, een ander deel door uw tactiek naar 't anarchisme gedreven wordt.** *Wij* graven niet uw ondergang, *gij* graaft uw eigen ondergang.

En dan komt 't, uw eigen bekentenis van uwe futloosheid: Almelo, Loncker, Enschede, niet doorgestaan, geen belangstelling. Waardoor? Door ons pasgeboren partijje? Neen nietwaar Leeuwenburg? doch door *uw* verderfelijke tactiek. In Glanerbrug is de afkeer groter geworden dan ooit te voren, zegt *gij*. *Eilieve* — hoe kan dat? *Wij* waren voor de eerste keer aan de Glanerbrug, en vóór dien tijd al afkeer? Waardoor? Alweer door uwe tactiek, door uwe ophitselij elke keer in uw lijfblad. In Hengelo en bij Heino een scheldpartij op de S.D.A.P., dat vinden dan de anarchisten zoo mooi. Hier *liegt* *gij* weer, waarde heer. In Hengelo was ik niet tegenwoordig, doch bij Heino is met geen enkel woord *gescholden* op de S.D.A.P. *Gij* zegt: in Glanerbrug is de afkeer levendiger geworden tegen ons, kan zijn doch dan door uw optreden. De rede van de Visser werd kalm aangehoord, zeker u ten spijt, toen *gij* aan het einde daarvan riep, hoelang krijg ik voor debat.

De Visser had toen 5 kwartier gesproken, waarbij komt, dat met het oog op den Duitschen tijd er toen nog een groot uur overschoot. De Visser maakte onmiddellijk een einde aan zijn rede met het oog op vrij debat. Toen Leeuwenburg aan 't woord kwam wilde hij eerst het debat regelen, zowel re- als dupliek. Hem werd onzerzijds aan 't verstand gebracht, dat hij hier niets had te regelen enz. doch dat wij vertrouwden dat hij geen misbruik er van zou maken, met het oog op den tijd. En toen begon 't. Hij ging bijna met geen woord in op 't geen de Visser had gezegd, vooral over de Leidsche kettingsmeden; noemde ons dwarsdrijvers, wij hadden een verkeerd onderwerp, waarom wij niet kwamen met S.D.P. of S.D.A.P. omdat het voor de eerste keer was te Glanerbrug; noemde de Visser een leugenaar enz.

De Visser weer aan 't woord komende kon zich onmogelijk meer uitspreken door de uitroepen van Leeuwenburg en zijn volgelingen, die schreeuwen om repliek, wat Leeuwenburg zou gehad hebben wanneer hij de Visser had laten uitspreken.

Toen kwam 't, waar 't Leeuwenburg om te doen was: *heeris*. Het was zoo erg dat een der S.D.A.P.ers de Visser een pak slaag wilde geven. Dat was de manier waarmede men ons wilde bestrijden, met de wapenen der barbaren. Toen 't dan ook op zijn hoogst liep, hebben wij Leeuwenburg onder 't oog gebracht de woorden van zijn eigen partijgenoot, Mevr. Holst, dat Leeuwenburg de beweging in Twente vergiftigde. En wat was het antwoord van de S.D.A.P.ers?

Mevr. Holst kan je ook eedem krijgen.

Ziedaar, partijgenooten, hoever de rotheid in de S.D.A.P. al gevorderd is. Hierover is natuurlijk geen woord in het orgaan van Leeuwenburg te vinden. Daar vertelt die held geen zier van. Toch zal het muisje nog een staartje hebben, want in de hitte van de vergadering bood de voorzitter der S.D.A.P. van de Afd. Glanerbrug de Visser een debat aan over S.D.A.P. of S.D.P. hetwelk door de Visser dadelijk werd aanvaard. 't Is nu maar te hopen dat Leeuwenburg de kop er voor zet en het aanneemt.

De S.D.P. in Twente, zag en... verdween zegt *gij*. Doch *gij* liegt alweer. De S.D.P. is niet verdwenen, en zal ook niet verdwijnen hier. Al zijn wij nog klein, wij zullen blijven bestaan, ja tenslotte zullen wij u over het hoofd groeien, tengevolge van uw verderfelijke tactiek. Bovenstaande doet ons zien dat aan ons klein groepje hier in Twente de taak is opgelegd de aan van het socialisme hoog te houden.

Voorwaar een dubbel moeilijke, doch schoone taak, Partijgenooten! Wij rekenen dan ook op uw aller hulp, zoowel moreel als financieel, verlicht ons die taak, steunt ons hier in dezen moeilijken strijd. Maak beschaamd den leider hier in Twente der S.D.A.P., die uitriep dat de S.D.P. verdween. Neen hier in Twente *sal* blijven bestaan: De Soc. Dem. Partij.

Loncker.

H. SCHOUWINK.

*) Hierover een volgende keer.

In Memoriam.

Dit jaar wordt de afdeling 's Gravenhage wel zeer zwaar getroffen. Moesten wij in het eerste begin onze trouwe vriend en medestrijder Anton Boerboom door den dood missen, voor eenige weken volgde onze onvergetelijke vriend Paul Briels hem naar den doodenaakker.

De vorige week 12 December ontsiep na een hevig en langdurig lijden onze partijgenoot en vriend Henri Coltof. Hoewel hij, door ziekte, niet dan met de grootste inspanning zich voor onze zaak kon geven, was hij toch altijd waar dat mogelijk was voor de verbreiding van ons beginsel en de versterking van de partij werkzaam.

Gedurende den langen tijd, dat hij in het ziekenhuis werd verpleegd, was hij zelfs daar onder de moeilijkste omstandigheden toch ijverig bezig met het colporteren van onze geschriften en het werven van leden voor de partij.

Onze partij verliest in Henri Coltof, hoewel hij door een vreeselijke ziekte was aangetast, één harer beste leden.

Mogen wij, «gezonde» leden, in wat werklust en ijver betreft, Henri Coltof's voetspoor volgen tot heil der Sociaal Democratie, waarvan hij tot aan de laatste snik een der trouwste aanhangers was.

Wieden in eigen tuintje.

Deze week las ik in een 'der No's van *Het Volk* dat men zich beklaagde over het feit dat eenige Tribunisten in Vlissingen lid zijn van „Mercurius” de bond van Handels- en Kantoorbedienden en niet van den Algemeenen Bond die aangesloten is bij het N. V. V. Dit is te betreuren, wij allen S.D.P.'ers behooren in de *Moderne Vakorganisatie* maar ik wensch de berichtgever toch in te lichten en erop te wijzen dat hij dan ook dat verwijt moet richten aan zijn eigen Partij. Mij is in den Haag een arbeidersinstelling bekend waar vele S.D.A.P.'ers werken en waar een beduidend aantal niet zijn aangesloten bij hun Vakbond „de Algemeene” en wel bij „Mercurius”, of in 't geheel niet zijn georganiseerd.

Tevens ontmoet ik als Propagandist van de Textielarb.bond ook nog dit, dat verschillende vakgenooten abonné's van *Het Volk* met geen mogelijkheid in den Vakbond zijn te krijgen, zoowel in Leiden als in R'dam.

Beide feiten betreuren ik, en de S.D.P.'ers en de S.D.A.P.'ers plus abonné's op *Het Volk* en „*De Tribune*” behooren in de Moderne Vakvereniging en in geen burgerlijke organisatie's.

Waar beider handelwijze zijn te laken, daar past maar een ding, en dat is niet van de een afkeuren wat *gij* zelf in eigen kring ook vindt maar mee geholpen dit euvel weg te ruimen. Gedenkt het spreekwoord: »De pot verwijt den ketel dat hij zwart ziet” en ik voeg er aan toe, maakt dat *gij* beiden blank zijt dan past geen kritiek.

Den Haag 21/12 1910.

G. J. DE BRUIN.

Van de Afdelingen.

Amsterdam. Bij de verkiezing in II verkreeg Wijnkoop slechts 34 stemmen. In twee huishoudelijke vergaderingen werd de discussie over het al of niet teekenen van het petitionnement beëindigd.

Bussum. De afd. hield Zondag 18 dezer een Openbare Propaganda Vergadering in de zaal in *Ons Huis te Heidevliet* met de Visser als spreker. Gedebateerd werd door 2 menschen van de Arb. Partij. De eerste debater was een ras-reformist die het bekende liedje afdraaide en bij voortdurend lustig op Wijnkoop schold, de tweede scheen wel eens S.D. inzichten gehad te hebben, zag nu echter alleen nog heil in de leiding van de A.P. om door samenwerking met linksche groepen kleine verbeteringen te verkrijgen. Door tijdsgebrek kon de Visser niet dan voorloopig deze debaters beantwoorden. De vergadering wordt in Januari voortgezet.

Enschede. Zaterdag was hier door den onafhankelijken een verg. belegd met spreker B. Lansink Jr., met het onderwerp de tactiek van de onafhankelijke vakbeweging en de onmacht van het kiesrecht. Pietersom debatteerde voor onze Partij.

Den Haag. De cursus v. Ravesteijn over „De Duurte” was niet zoo goed bezocht als wij gewoon zijn.

Daarentegen sprak Wijnkoop op 21 December voor een volle vergadering over „De Staatsbegroting”. Debat van een vrijzinnig-democraat (?) en van een S.D.A.P.'er, die o.a. den kiesrechtstrijd minder urgent vond dan den 10-urenstrijd. Verder een vraag over het door Havers begonnen en door *Het Volk* voortgezette relletje naar aanleiding van de bekende Kopenhaagsche reis, die door Wijnkoop duidelijk en afdoende werd beantwoord, waarna hij verder op de zakelijke discussie inging.

Haarlem. In de Dinsdag j.l. gehouden vergadering werd door de Penningmeesteres verslag uitgebracht van de kas over het laatste halfjaar, wat werd goedgekeurd. Verder werden na eenige bespreking de referendumbiljetten ingeleverd, waaruit bleek dat 6 leden vóór teekenen van het Volkspetitionnement waren.

Maastricht. Onze afdeling hield Zondag j.l. een huishoudelijke vergadering welke zeer goed bezocht was. Verschillende punten van huishoudelijken aard werden afgehandeld. Besloten werd 100 extra-Kerstnummers van „De Tribune” te bestellen ter verspreiding. Goed gevonden werd om in Januari a.s. een openbare vergadering te houden, waarvan verdere bekendmaking zal volgen. Daarna kwam het referendum van de orde. Over punt twee, al of niet teekenen van het Volkspetitionnement, werd nog al gediscussieerd, waaruit bleek, dat de leden een verdeelde meening hieromtrent hadden. De propaganda werd besproken, waarbij werd meegedeeld, dat door huisbezoek drie nieuwe leden gewonnen werden. Besloten werd dit werk met kracht voort te zetten, waardoor onze afdeling gestadig zal groeien, en waardoor de nog kleine roode streep van het waarachtig socialisme ook in Maastricht zal breder worden!

Zwolle. In de huish. verg. van 21 Dec. had het referendum over het petitionnement na uitvoerige bespreking het volgende resultaat: 7 vóór en 4 tegen teekenen. Bij het referendum voor lid D. B. kreeg Luteraan I. en Visscher 10 stemmen. Besloten werd Zaterdagavond met 100 ex. van het buitengewone nummer van de *Tribune* te colporteren en iedere koper een *Baanbraker* cadeau te geven. In de tweede helft van Jan. houden wij in die buurt weer een wijkverg. met de Visser als spreker over: «Wat willen de Soc. dem. en wat willen ze niet.» Vooraf zullen 1500 strooibiljetten worden verspreid en de week daarna wordt begonnen met huisbezoek, allereerst bij koopers van *De Tribune* en bezoekers van onze vergaderingen.

KORRESPONDENTIE. Stukken over België, Rotterdam, Kolportage, Kleine Berichten, enz. moesten blijven liggen.

Werkt dagelijks met onze Kiesrecht Brochure.